

Türkçe Ders Kitabındaki Kısa Öykülerin Öğrencilerin Problem Çözme Becerilerini Geliştirme Yeterliliği Açısından İncelenmesi

Nurullah Aydın*

Makale Geliş Tarihi: 23/03/2023

Makale Kabul Tarihi: 08/06/2023

Erken Görünüm Tarihi: 24.10.2023

DOI: 10.35675/befdergi.1269858

Öz

Bu çalışmanın amacı, yedinci sınıf Türkçe ders kitabında yer alan öykülerin öğrencilerin problem çözme becerilerini geliştirme yeterliliği açısından incelenmesidir. Yedinci Sınıf Türkçe ders kitabında yer alan kısa öyküler çalışmanın ana verisini oluşturduğu için bu çalışmada doküman analizi tercih edilmiştir. Sonuç olarak, ders kitabındaki kısa öykülerin öğrencilerin problem çözme becerilerine katkı sağlama yeterliliğinin sınırlı olduğu görülmüştür. Öykülerin kısaltılarak ders kitabına alınmış olması, bu sonucun başlıca sebebi olarak görülebilir çünkü kısaltmalar öykünün yapısının bozulmasına ve problem çözme sürecinde kopukluklara sebep olmaktadır. Bu nedenle, uzun öyküleri kısaltmak yerine, kısa öyküleri orijinal hâllerinde Türkçe ders kitaplarına eklemenin öğrencilerin problem çözme becerilerinin gelişimine daha fazla katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca, günlük hayatta karşılaşılabilecek sorunlara çözüm önerileri sunan kısa öykülerin Türkçe ders kitaplarında yer almasının, öğrencilerin problem çözme becerilerinin gelişimine katkı sağlayabileceği söylenebilir. Bu tür öyküler, öğrencilerin gerçek hayattaki sorunlara karşı yaratıcı çözümler üretmelerine teşvik ederek, onların problem çözme yeteneklerini güçlendirebilir.

Anahtar Kelimeler: Kısa öykü, problem çözme becerileri, Türkçe ders kitabı, yedinci sınıf

Examination of Short Stories in Turkish Textbook in terms of Students' Competence to Develop Problem-Solving Skills

Abstract

This study aims to investigate the effectiveness of short stories in the seventh-grade Turkish language textbook in improving students' problem-solving skills. Document analysis was chosen for this study since the short stories in the textbook were the main source of data. The findings indicate that short stories provide a limited contribution to the development of students' problem-solving skills. This is mainly because the shortened versions of the stories in the textbook disrupt the structure of the original stories and cause gaps in the problem-solving process. Therefore, it is thought that adding short stories to Turkish textbooks in their original form instead of shortening long stories will contribute more to the development of students' problem-solving skills. In addition, it can be said that the inclusion of short stories in Turkish

* Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilimler ve Türkçe Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi A.B.D., Erzurum, Türkiye, nurullah.aydin@atauni.edu.tr, ORCID: [0000-0003-2522-7765](https://orcid.org/0000-0003-2522-7765)

Kaynak Gösterme: Aydın, N. (2023). Türkçe ders kitabındaki kısa öykülerin öğrencilerin problem çözme becerilerini geliştirme yeterliliği açısından incelenmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(40), 1070-1091.

textbooks that offer solutions to problems that may be encountered in daily life can contribute to the development of students' problem-solving skills. Such stories can strengthen students' problem-solving abilities by encouraging them to come up with creative solutions to real-life problems.

Keywords: *Short story, problem-solving skills, Turkish language textbook, seventh grade*

Giriş

21. yüzyılda özellikle Dördüncü Sanayi Devrimi ile birlikte değişip gelişen günümüz dünyasında öncesinden çok farklı problemlerle karşı karşıya kalınmaktadır. Çeşitli durum ve bağlamlarda dinamik olarak değişebilen ve karmaşık bir yapıya sahip bu problemleri çözebilmeleri için bireyler gelişmiş bazı becerilere ihtiyaç duyarlar (Greiff vd., 2014). Güner ve Erbay'a (2021) göre problem çözme sürecinde ihtiyaç duyulan becerilerden bazıları şunlardır:

- Bireyin problem çözerken kendisinde monarşik, hiyerarşik, oligarşik ve anarşik (Strenberg, 1997) gibi düşünme formlarından hangisinin baskın olduğunun farkında olması,
- Bireyin problem çözerken örüntü bulma, deneme yanılma, mantıksal gerekçeler üretme (Alfayez vd., 2022) vb. stratejilerden hangisini ya da hangilerini tercih ettiğinin farkına varması,
- Problem çözme sürecinde geldiği aşamanın farkında olmasıdır.

Bu beceriler sayesinde birey zihninde çatışmalara sebep olan (Hülya & Hangül, 2015), önceden tecrübe etmediği belirsizlik ortamından kurtulur (Van Aken & Berends, 2018). Problemi tanımlama, probleme alternatif çözümler üretme, karar verme ve olası çözümleri uygulama aşamalarından oluşan bu süreçte (Ko vd., 2016), sahip olunan beceriler kadar takınılan tutum da önemlidir.

D'Zurilla, (2010) göre bireyler bir problemle karşılaştıklarında ya kaçınma ya dürtüsel ya da akılcı tutum takınırlar. Akılcı tutum takınan bireyler karşılaştıkları problemi önce tanımlar, analiz eder, problemin çözümü için çeşitli hedefler koyar ve probleme alternatif çözümler üretirler. Dürtüsel tutum takınan bireyler, karşılaştıkları problemi çözerken dikkatsiz olur ve aceleci davranırlar. Kaçınma tutumu takınan bireyler ise karşılaştıkları problemleri ya görmezden gelirler veya problemin çözümünü ertelerler.

Mevcut problemin çözümü için gerekli verilerin elde edildiği, elde edilen veriler doğrultusunda problemin çözümü için farklı eylemlerin tasarlandığı, tasarlanan eylemlerin uygulanıp değerlendirildiği bu süreçte (Lee & Lee, 2020), çözüm için belirli bir tutum takınan bireye sahip olduğu beceriler yetmeyebilir. Pratik çözümler üretmeyi kolaylaştıran analitik, kritik, eleştirel, yaratıcı vb. üst düzey düşünme becerilerinin de bireyde belirli düzeyde gelişmiş olması gerekmektedir (Mahanal vd., 2022).

Araştırmalar edebî eserlerin öğrencilerin başarı, tutum, davranış ve becerileri üzerinde pozitif bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir (Kurdi & Nizam, 2022). Kısa öykü sınıf ortamında ortaokul öğrencilerinin becerilerinin gelişimine deneme, şiir, roman ve tiyatro vb. edebî türlerden daha fazla katkı sunar. Kısa bir zaman diliminde kalabalık sınıflarda roman ve tiyatroya dayalı etkinlikleri uygulamanın pratikteki zorluğu bu durumun en önemli sebebidir (Krishna & Sandhya, 2015). Kırk dakikalık bir zaman diliminde kısa öyküye dayalı etkinlikler tasarlanıp kolayca uygulanabilir (Abrams, 1970).

Kısa öykülerin motivasyon etkisi de bu durumun bir başka sebebidir (Pardede, 2011). Kısa öykünün okuyucu üzerinde bıraktığı bu etki yapısından kaynaklanmaktadır. Kısa öykülerde anlatı doğrudan çatışmayla başlar (Şimşek vd., 2021). Okur çatışmanın doğasına uygun bir şekilde öykünün henüz başında kendisini çatışmanın bir tarafı olarak bulur. Anlatının henüz başında kendisini bir çatışmanın tarafı olarak buluşu okur üzerinde motivasyon etkisi yaratır ve okur metne bağlanır.

Kısa öyküleri sınıf ortamında diğer edebî türlerden farklı kılan bir diğer özelliği de esnekliği nedeniyle çok çeşitli konuları anlatma yeteneğine sahip olmasıdır. Bu esneklik edebiyat bilimciler tarafından belirtilmiştir. Elias'a (2008) göre kısa hikâye, komediden trajediye, sıradandan doğaüstüsüne, gerçekçi çizgiden fantastik çizgiye tüm temaları kapsayabilir. Winnie-the-Pooh serisi ile tanınan ünlü yazar A.A. Milne (2017) ise kısa hikâyenin karakter ve durumu keşfetmek için yeterince uzun olmasına rağmen tek seferde okunabilen, mükemmel bir edebiyat formu olduğundan söz eder. Özetle kısa hikâyelerin uyarlanabilirliği, onların dil sınıfında değerli bir araç olarak kültür ve toplumsal yorumların zengin kaynağı olmasını sağlar.

Literatür incelendiğinde kısa öyküye dayalı etkinliklerin ortaokul öğrencilerinin temel dil becerilerinin (dinleme, konuşma, okuma ve yazma) gelişimine katkı sunduğuna dair az sayıda çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Rodríguez (2018) tarafından yapılan çalışmada gündelik hayatta var olan ilişkileri simüle ettikleri için kısa öykülerin ortaokul öğrencilerinin dilin işlevini anlamalarını kolaylaştırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Parvareshbar ve Ghoorchaei (2016) tarafından yapılan çalışmada kısa öykülerle desteklenen etkinliklerin yabancı dil olarak İngilizce öğrenen orta seviyede öğrencilerin kelime hazinelerinin gelişimine katkı sunduğu görülmüştür. Ain vd., (2023) tarafından yapılan çalışmada kısa öykülerin yabancı dil olarak İngilizce öğrenen öğrencilerinin okuma becerilerinin gelişimine ders kitaplarından daha fazla katkı sunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Literatür incelendiğinde kısa öykülerle desteklenen etkinliklerin ortaokul öğrencilerinin sadece dil becerilerini değil üst düzey düşünme becerilerinin gelişimini de olumlu yönde etkilediği görülmektedir. Bu bağlamda Nazara (2019) tarafından yapılan çalışma incelendiğinde kısa öykülerle desteklenen öğrencilerin kritik düşünme becerilerinin gelişimine katkı sunduğu görülmektedir. Çalışma sonunda kritik düşünme becerileri gelişen öğrencilerin edindikleri bir bilgiyi, bir görüşü ya da durumu analiz etme, değerlendirme ve yargılama kapasitesine sahip oldukları

sonucuna ulaşılmıştır. El-MaHdhy vd., (2019) tarafından yapılan çalışmada kısa öykülerle desteklenen etkinliklerin yabancı dil olarak İngilizce öğrenen öğrencilerin yaratıcı yazma becerilerinin gelişimine olumlu katkısı olduğu görülmektedir. Çalışma sonunda yaratıcı yazma becerileri gelişen öğrencilerin farklı konularda, kolay okunabilen, özgün ve ayrıntılarla desteklenen metinler ürettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Neticede nicel araştırma yaklaşımlarıyla tasarlanan, uygulamaya yönelik ve örneklem olarak yabancı dil olarak İngilizce öğrenen öğrencilerin tercih edildiği bu ve benzeri çalışmalarda sınıf ortamında kısa öykülerle desteklenen etkinliklerin öğrencilerin temel dil becerileri ile üst düzey düşünme becerilerinin gelişimine katkı sunduğu görülmektedir. İlgili çalışmalardan yola çıkılarak ders kitaplarında yer alan kısa öykülerin ortaokul öğrencilerinin dil ve üst düzey düşünme becerilerinin özellikle de problem çözme becerilerinin gelişimi açısından yeterliliklerinin tartışıldığı çalışmaların literatüre katkı sunacağı düşünülmektedir.

2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı incelendiğinde metin türlerinin bilgilendirici, hikâye edici ve şiir olmak üzere üç başlık altında toplandığı görülmektedir. Hikâye edici metinlerin ise çizgi roman, fabl, hikâye, karikatür, masal/efsane/destan, mizahi fıkra, roman ve tiyatro türünde metinlerden oluştuğu belirtilmiştir. Birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar tüm sınıf düzeylerinde toplamda sekiz tema ve her temada dört metnin kullanılacağı ve bu metinlerin yirmi dördünün okuma sekizinin ise dinleme/izleme metni olduğundan programda söz edilmiştir. Temanın içeriğine uygun türde metinler kullanılmak şartıyla ders kitaplarında hangi metin türünden kaç metne yer verileceği yazara bırakılmıştır.

2019 Türkçe Dersi Öğretim Programı kazandırılması/geliştirilmesi istenilen beceriler açısından incelendiğinde topluma bilgiyi üreten, ürettiği bilgiyi gündelik yaşamında işlevsel olarak kullanabilen, eleştirel düşünen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, problem çözebilen vb. özelliklere sahip bireylerin topluma kazandırılmak istenildiği görülmektedir. Bu amaçla program öğrencileri üst bilişsel becerilerini kullanmaya yönlendirecek şekilde tasarlanmıştır.

Problem çözme becerisi literatürde üst bilişsel becerilerden biri olarak kabul edilmektedir (Flavell, 1979; Güner & Erbay, 2021; Paris vd., 1983; Schraw & Dennison, 1994; Stenberg, 1997). 2019 Türkçe Öğretim Programı incelendiğinde üçüncü sınıf düzeyinde bir “Metindeki problem durumlarının sağlanması ve bunlara farklı çözüm yolları bulunması sağlanır.” (T.3.3.24) ve dördüncü sınıf düzeyinde bir “Öğrenciler metinde işaret edilen problem durumlarını tespit etmeleri ve bunlara farklı çözüm yolları bulmaları için teşvik edilir.” (T.4.3.28) kazanımın problem çözme becerilerine yönelik olduğu görülmektedir.

21. yüzyılda özellikle Dördüncü Sanayi Devrimi ile birlikte değişip gelişen günümüz dünyasında bireyin öncesinden çok farklı ve karmaşık problemlerle karşı karşıya kaldığı gerçeği göz önüne alındığında sadece iki kazanımın problem çözme

becerilerine yönelik oluşu 2019 Türkçe Öğretim Programının tartışılması gereken kısımlarından biridir. Çalışmada bu gerçeklerden yola çıkılarak önce 2022-2023 eğitim-öğretim döneminde okutulan bir 7. sınıf Türkçe ders kitabında okuma metni olarak yer alan kısa öyküler öğrencilerin problem çözme becerilerini geliştirme yeterlilikleri açısından incelenmiştir. Daha sonra Shute vd., (2016) geliştirilen problem çözme yetkinlik modeli incelenmiştir. Problem çözme yetkinlik modeli öğrencilerin ve bireylerin karmaşık problemleri çözme becerilerini değerlendirmeye ve ölçmeye yönelik kapsamlı bir yaklaşımdır. Model, problem çözme sürecini daha iyi anlamaya ve geliştirmeye yardımcı olacak şekilde problemi tanımlama, bilgi ve beceri entegrasyonu, monitörleme ve düzenleme ile yansıtma ve değerlendirme olmak üzere dört temel bileşene ayrılır. Son olarak söz konusu model dikkate alınarak şu araştırma sorularına cevap aranmıştır:

- Kısa öykünün kurmaca dünyasında bir problemle karşı karşıya kalan kişi/ler sahip olduğu imkânlar ile problemin çözümü için sahip olmaları gereken imkânları belirleyebiliyorlar mı?
- Kısa öykünün kurmaca dünyasında problemle karşı karşıya kalan kişi/ler problemin çözümü için bir yol planlayabiliyorlar mı?
- Kısa öyküde problemin çözüm süreci okuyucunun kolaylıkla okuyup değerlendirebileceği şekilde anlatılmış mı?
- Kısa öykünün kurmaca dünyasında bir problemle karşı karşıya kalan kişi/ler problemi çözebildiler mi?

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Bu çalışmada nitel araştırma deseni olarak doküman analizi kullanılmıştır. Nitel araştırma, insanların algıları, olaylar ve benzeri kavramsal konuların doğal ortamlarında gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konması amaçlanan bir araştırma sürecidir (Creswell, 2013). Doküman analizi, veri toplama yöntemleri arasında nitel araştırmalarda sıklıkla kullanılan bir desendir (Neuendorf, 2002). Bu desen ile ilgili dokümanlar sistematik bir şekilde incelenerek araştırma konusuyla ilgili verilerin toplanması ve değerlendirilmesi sağlanır (Yıldırım & Şimşek, 2011). 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabında yer alan kısa öyküler araştırmanın ana verisini oluşturduğu için bu çalışmada doküman analizi tercih edilmiştir.

İncelenen Dokümanlar

Çalışmanın kapsamını MEB (Millî Eğitim Bakanlığı) Yayınları tarafından 2019'da basılan ve hâlen ortaokul ve imam hatip ortaokullarında okutulan 7. Sınıf Türkçe Ders Kitabında okuma metni olarak yer alan kısa öyküler oluşturmaktadır. Ders kitabında yer alan kısa öyküler Meydan (2021) tarafından oluşturulan tablo dikkate alınarak belirlenmiştir. Söz konu tabloda *Ana İşsiz Kalınca*, *Mürefiteli Kadınlar* ve *Emin*

Astsubay, Futbolcu Olmaya Karar Vermişim, Ağaçtan Oyma Su Taşı adlı metinlerin tür olarak kısa öykü olduğu belirtilmiştir.

Belirtilen metinlerin türü hakkında Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yapan iki akademisyenden de uzman görüşü alınarak söz konusu metinler incelemek amacıyla seçilmiştir.

Verilerin Toplanması

Bu araştırmada, veriler iki aşamada toplanmıştır. İlk aşamada, araştırmanın kuramsal temelini oluşturmak amacıyla ilgili alan yazıları taranmış ve incelenmiştir. Tarama sürecinde, kısa öykü, kısa öyküde yapı/çatışma ve problem çözme becerileri gibi anahtar kelimelere odaklanılmıştır. Böylece, ilgili çalışmalar hakkında bilgi edinilmiş ve araştırmanın kuramsal çerçevesi oluşturulmuştur. İkinci aşamada ise söz konusu metinler öğrencilerin problem çözme becerilerini geliştirme yeterlilikleri açısından detaylı bir şekilde incelenmiştir. Bu aşamada, öğrencilerin problem çözme becerilerinin geliştirilmesi konusunda yapılan çalışmalar ve yapılan çalışmalardaki bulgular referans olarak kullanılmıştır. “Nitel veri toplama yöntem ve tekniklerinin temel mantığında, nitel özellik taşıyan kavram, düşünce, eylem ve ifadelerin, sözlü ve yazılı anlatımların anlamlandırılması ve kavramsal çözümlenmesi bulunmaktadır.” (Yeşil, 2014, s.72)

Verilerin Analizi

Verilerin analiz sürecinde önce ders kitabında yer alan öyküler, yapısal özellikleri dikkate alınarak değişik aralıklarla birkaç kez okunmuştur. Yapı kavramı ile kurmaca metinlerde görev alan kişi ya da kişi konumundaki varlık/kavram/değerler arasında çatışmaya sebep olan problem/ler kastedilmektedir (Gündüz, 2003). Sonra Shute vd., (2016) tarafından geliştirilen problem çözme yetkinlik modeli dikkate alınarak öykülerde çatışmaya sebep olan problemlere yönelik kodlamalar yapılmıştır. Araştırmacı tarafından kodlamalar yapıldıktan sonra veri setinin güvenilirliğini sağlamak amacıyla bir konu alan uzmanına da kodlamalar yaptırılmış ve kodlamalar arasında. 90'nın üzerinde tutarlığın olduğu görülmüştür. Bir veri analiz seti üzerinde benzer koşullar altında farklı araştırmacılar tarafından yapılan kodlar sonucunda benzer sonuçların alınması yapılan analizin güvenilir olduğunu göstermektedir (Altheide & Schneider, 1996).

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde sırasıyla *Ana İşsiz Kalınca, Mürefetli Kadınlar ve Emin Astsubay, Futbolcu Olmaya Karar Vermişim, Ağaçtan Oyma Su Taşı* adlı öykülerden elde edilen verilerin analizi sonucu ulaşılan bulgular ile bu bulgulara ilişkin yorumlar yer almaktadır.

Ana İşsiz Kalınca

Kısa öykü, Gülten Dayıoğlu'nun ilk baskısı 1997'de Altın Çocuk Kitapları tarafından yapılan Yurdumu Özledim adlı öykü kitabından bir bölümün kısaltılmasıyla oluşturulmuştur. "Okuyacağınız metinde, Atıl'ın annesinin işsiz kalması üzerine evde aile fertleri arasında geçen konuşmaları içeren bölüm verilmiştir." (Kır vd.,2019, s. 20) *Ana İşsiz Kalınca*'yı okumaya başlamadan hemen önce bir kutucuk içerisinde Yurdumu Özledim'in konusu kısaca okura özetlenmiştir. Özet kısım incelendiğinde dikkati ilk olarak anlatının bir denge durumuyla başlaması çeker. "Atıl'ın annesi ve babası Almanya'dadır." (Kır vd., 2019, s. 20)

İster iki kutuplu ister çok kutuplu olsun kurmaca metinler önce bir dengeye durumuyla başlar (Frye, 1957). Daha sonra bu denge durumu çatışan taraflardan birinin lehine olacak şekilde bozulur. Denge durumunun bozulması neticesinde taraflar arasında bir çatışma yaşanmaya başlar (Gündüz, 1997). Öyküde denge durumu Atıl'ın Almanya'da anne ve babasıyla yaşamaya başlamasıyla bozulur. Almanya'daki yeni yaşamına uyum sağlamakta zorlanan Âtıl babasıyla çatışma yaşamaya başlar. Âtıl, Türkiye'de bıraktığı yaşama kaldığı yerden devam etmesi için babasını zorlamaya başlar. Babası Atıl'ın bu isteğini geri çevirir çünkü Âtıl sayesinde Almanya'da çocuk parası almakta ve indirimli vergi ödemektedir. "Seni buraya gezip eğlenesin diyerek getirmedim. Almanların vergi indirimi ve çocuk parasına kandım da doladım başma." (Kır vd., 2019, s.20)

Bu kısma kadar problem çözme becerileri bağlamında öyküde dikkat çeken ilk husus problemin net olarak ortaya konulmasıdır. Problemin tüm açıklığıyla ortaya konulması, çözüm sürecinde çok önemlidir ve bu sürecin başarısı da büyük oranda problemin net olarak ortaya konulmasına bağlıdır (Duch vd., 2001). Öyküde taraflar arasında çatışmaya sebep olan problem tüm açıklığıyla ortaya konulduktan sonra problemin sebepleri detaylı bir şekilde okura sunulur. "Atıl burada yeni okuluna başlar. Özellikle dil bilmemenin, farklı bir kültürden gelmenin sıkıntılarını yaşar." (Kır vd., 2019, s.20)

Sebepler ortaya konduka çatışan taraflardan birinin yaşadığı gerilim artar, gerilim arttıkça taraflar arasındaki çatışmanın şiddeti artar. Bu durum da öykünün atmosferine katkı sunar. Taraflar arasında yaşanan çatışma bir öyküde zorlayıcı ve dinamik bir atmosferin yaratılmasında çok önemli bir rol oynar (Burroway vd., 2019) "Atıl, beni istemedikleri apaçık ortada. Okula gitmeyen Alman çocukların ailelerine hemen mektup yazıyorlarmış. Beni arayıp soran yok. Köydeyken bu şekilde okuldan kaçsam öğretmenim peşimi bırakmazdı diye içleniyordu." (Kır, vd., 2019, s.21)

Anlatıda olayların gelişimine katkı sunarak öykünün genel anlatımının oluşmasına katkı sunan bu çatışma ortamında anlatıcıya büyük bir sorumluluk düşmektedir. Anlatıcı bu süreçte problemin çözümünü için çatışan tarafların sahip oldukları imkânlar ile sahip olmaları gereken imkânları okuyucuya sunmalıdır. Öykü bu bağlamda incelendiğinde okuyucuya bu türde bilgilerin sunulmadığı görülmektedir. Anlatıcının

okuyucuya bu tür bilgileri sunmaması durumunda öykü kişilerinin çatışmanın çözümüne yönelik ellerindeki imkânları ya da ihtiyaçlarını diyalog, iç diyalog, monolog vb. tekniklerle okuyucuya sunması gerekmektedir. Öykü bu bağlamda incelendiğinde böyle bir durumun söz konusu olmadığı görülmektedir.

Öyküde anlatı ilerledikçe dikkati çeken bir başka husus ise anlatıcı tarafından öykü kişilerinin problemin çözümüne bir plan yaptıklarının belirtilmesi fakat plana yönelik ayrıntıların verilmemesidir. Çatışan tarafların sorunu çözmeyi planladıkları yollar, karakterlere derinlik ve nüans kattığı, okuyucunun çatışmayı anlamasını geliştirdiği ve öyküdeki merak ve gerilimi artırdığı için doğrudan veya dolaylı olarak okuyucuyla paylaşılmalıdır (Truby, 2008). Bir öyküde çatışan tarafların problemi çözmeyi planladıkları yolların doğrudan veya dolaylı olarak okuyucuyla paylaşılması, öykünün karakterlerini daha canlı ve gerçekçi olarak okuyucuya sunulmasına, okuyucunun karakterlerin kişilikleri, motivasyonları ve karar verme süreçleri hakkında daha fazla bilgi sahibi olmasına olanak tanır. Bu, öyküyü daha ilginç ve eğlenceli hale getirir. Ayrıca, çatışan tarafların sorunlarını nasıl çözeceklerine dair ipuçları vermek, öyküdeki merak ve gerilimi artırarak, okuyucunun çatışmanın nasıl çözüleceğine dair beklentisini artırır.

Öyküde dikkati çeken son husus, öykünün başında bir öykü kişinin aleyhine bozulan ve probleme sebep olan denge durumunun öykünün sonunda tekrar eski hâline dönmesi, taraflar arasında çatışmaya sebep olan problemin çözülmesidir. Dünya edebiyatında bu durumun çokça örneğiyle karşılaşılmaktadır. Örneğin William Shakespeare'in "Romeo ve Juliet" adlı oyununda Juliet ve Romeo'nun aşkı başlangıçta gizli ve dengeli bir durumdadır fakat aileler arasında yaşanan anlaşmazlık bir süre sonra bu dengenin bozulmasına neden olur. Oyunun sonunda iki kahramanın ölümü ile aileler arasındaki anlaşmazlık son bulur ve dengeler tekrar kurulur. Harper Lee'nin "To Kill a Mockingbird" adlı romanın başlangıcında Atticus Finch ve ailesi arasında dengeler vardır ancak bir cinayet davası nedeniyle bu dengeler bozulur. Sonunda cinayetin çözülmesi ile dengeler tekrar kurulur. Yine F. Scott Fitzgerald'ın "The Great Gatsby" adlı romanında başlangıçta Gatsby ve Daisy arasında gizli bir aşk vardır, ancak bu aşkın açığa çıkması nedeniyle dengeler bozulur. Sonunda Gatsby ölür ve Daisy evlenir, böylece dengeler tekrar kurulur.

Bu örneklerle yenileri kolayca eklenebilmekle beraber *Ana İhsiz Kalınca* adlı öyküde önemli olan taraflar arasında yaşanan problemin çözüm sürecinin okuyucunun kolaylıkla okuyup değerlendirebileceği şekilde anlatılıp anlatılmadığıdır. Öykü incelendiğinde böyle bir anlatımın yapılmadığı görülmektedir. Problemin çözüm sürecine ilişkin yeterli bilgi vermek okuyucunun öyküdeki olaylar arasında yer alan neden-sonuç ilişkilerini anlamasını ve öykü ile daha fazla etkileşim içerisine girmesini sağlar.

Müreftele Kadınlar ve Emin Astsubay

Ercan Dolapçı'nın Millî Mücadele'de Kadın Kahramanlar (2016) adlı kitabında yer alan *Müreftele Kadınlar ve Emin Astsubay* kısaltılarak Türkçe ders kitabına alınmıştır. Çanakkale Savaşı özelinde kendi yaşamını halkı için feda eden Türk askerinin kahramanlıklarının anlatıldığı öyküde mevcut problem düşmanın meskûn mahalli aralıksız bir şekilde bombalamasıdır. Mevcut problemin kişiler arasında çatışmaya sebep olmayışı öğrencilerin problem çözme becerilerini geliştirme yeterliliği bağlamında dikkati çeken ilk husustur.

Öğrencilerin/okuyucuların problem çözme becerilerinin gelişmesi için, öykünün kurmaca dünyasında okura sunulan problemin kişiler arasında çatışma ve gerilime sebep olması gerekmektedir. Kişiler arasında çatışma ve gerilime sebep olan problem okuyucuların/öğrencilerin problemi anlamalarını, çözüm yollarını düşünmelerini, fikirlerini tartmalarını ve uygulamalarını sağlar. Ayrıca, çatışma ve gerilimli durumlar, okuyucuların/öğrencilerin karar verme becerilerini, yargılama ve analitik düşünce yeteneklerini de geliştirebilir. Böylece, okuyucular/öğrenciler, hayatlarında karşılaşacakları benzer problemlerin çözümüne daha iyi hazırlanabilirler. Mevcut problem kişiler arasında çatışma ve gerilime yol açmadığı için öyküde tarafların oluşmadığı, taraflar oluşmadığı için de öykü kişilerinin problemin çözümüne yönelik ellerindeki imkânların dökümünü yapmadıkları ve bir ihtiyaç listesi oluşturmadıkları görülmektedir.

Öykünün kurmaca dünyasında kişiler arasında gerilim ve çatışmaya sebep olan problem öğrencilerin problem çözme becerilerinin gelişimine katkı sunmakla kalmaz okurun metne olan ilgisi de artar. Bu ilgi problemle karşılaşan bireylerin kurmaca dünyada kendilerine sunulan imkânlar doğrultusunda geliştirdikleri çözüm planlarına, bu plan doğrultusunda araç ve kaynakları ne ölçüde etkili ve verim kullandıklarına ve ulaştıkları çözümlere okurun tanık olmasından kaynaklanır ve bu süreci okur kolaylıkla değerlendirip yorumlayabilir (Green vd., 2004; Zillmann & Vorderer, 2000).

Futbolcu Olmaya Karar Vermiştim

Demirtaş Ceyhun tarafından kaleme alınan öyküde İkinci Dünya Savaşı'nın bunalımlı yıllarında savaşa katılmayan bir ülkede çocukluğunu, savaş sonrası dönemde ise ilk gençliğini yaşayan anlatıcı tarafından futbol topu imgesi üzerinden ülke insanının yaşadığı yoksulluk anlatılmıştır. “Bizim kuşağın çocukluğu İkinci Dünya Savaşı yıllarına rastlar. Dünya Savaşı ne demektir, nereden bileceksiniz. Ben dört yaşındayken savaş çıkmıştı. (...) İşte bu düşüncelerle İkinci Dünya Savaşı'nın bitiminin üzerinden üç ya da dört yıl ya geçmişti ya geçmemişti yani henüz savaşın yaraları tam sarılmamıştı, Adana Erkek Lisesi'ne kaydoldum.” (Kır vd., 2019, ss. 208-209)

Problem çözme becerileri bağlamında incelendiğinde dikkati çeken ilk husus öyküde problemin açık ve net olarak ortaya konulmuş olmasıdır. *Futbolcu Olmaya Karar Vermiştim*'de savaş sürecinde ve sonrasında maddi imkânsızlıktan kaynaklanan yoksunluk bir problem olarak ortaya konulmuştur ve bu problem anlatının bütününde hissedilmektedir. “İnanın ilk lastik topu (o da yumruk kadar bir şeydi) ortaokul birinci sınıftaydım ilk gördüğümde. (...) Ayakkabılarımız parçalanmasın diye yalın ayak oynardık üstelik.” (Kır vd., 2019, s. 208) Bir öyküde ortaya konulan problemin anlatının bütününde hissedilmesi okuyucunun olayları daha içsel yaşamasına ve olayların detaylarını daha iyi görebilmesine olanak tanır. Öyküdeki anlatıyı içselleştiren ve olayları tüm ayrıntısıyla görebilen okur metnin arkaik yapısına daha fazla nüfuz eder (Magliano & Zacks, 2011). Böylece problemi boyutlarıyla görebilen okur, öykü kişilerinden bağımsız olarak probleme alternatif çözüm yolları arayabilir ve bu süreçte ortaya çıkan sonuçları değerlendirebilir.

Öyküde sınırlı imkânlar nedeniyle ülke insanının yaşadığı yoksunluk sorunu öne çıkarıldıktan sonra, kişilerden önce, probleme çözüm bulabilecekleri imkânları belirlemeleri ve ardından bir ihtiyaç listesi oluşturmaları beklenir. Metin bağlamda incelendiğinde öykü kişinin böyle bir çaba içerisinde olmasa da içinde bulunduğu problemi aşmak için bir çözüm yolu planladığı görülmektedir. “Kısacası hem okuyup bir şeyler olmayı kuruyordum hem de ne olursam olayım mutlaka bir futbol takımında oynamaya da kararlıydım.” (Kır vd., 2019, s. 209)

Öyküde problemin çözümüne yönelik çeşitli yollar planlanırken kahramanların sosyal ve ekonomik durumları, toplumsal yetenekleri ve ilişkileri dikkate alınmalıdır. Metin incelendiğinde öykü kişinin içinde bulunduğu şartları göz önünde bulundurarak mevcut problemin çözümüne yönelik planlar yaptığı görülmektedir. Öykü kişinin içinde bulunduğu şartları göz önünde bulundurarak mevcut problemin çözümüne yönelik planlar yapması, öykünün kurmaca dünyasına gerçekçilik ve inandırıcılık katar. Bu sayede de okuyucuların/öğrencilerin metne bağlılıkları ve öykü kişilerine yönelik empatileri artar ve okuyucular/öğrenciler benzeri problemlerle karşılaşmaları durumunda nasıl çözüm yolları geliştireceklerini düşünürler.

Anlatı ilerledikçe öykü kişinin belirlediği plan doğrultusunda karşılaştığı problemin üstesinden gelmeye çalıştığı görülmektedir. “Ders saatlerinin dışında kalan bütün zamanımı top peşinde koşmakla geçirirdim ama geceleri hemen hemen her gün saat on ikiye kadar çalışır, ödevlerimi bitirirdim.” (Kır vd., 2019, s. 209) Bu öyküde problemin çözüm süreci okuyucuların/öğrencilerin kolaylıkla okuyup değerlendirebileceği şekilde ayrıntılarıyla anlatılmıştır. Bir öyküde problemin çözüm sürecinin ayrıntılı bir şekilde sunulması, öğrencilerin problemi daha iyi anlamalarına, problemi çözmek için gerekli adımları takip etmelerine ve benzer problemlerle karşılaşmalarında daha yaratıcı ve etkili çözümler bulmalarına yardımcı olur.

Anlatının öykü kişinin yaşadığı problemin çözümüne yönelik geliştirdiği iki çözümden birine ulaştığı diğerine ulaşamadığı görülmektedir. “Demek yazgımda yokmuş. Futbolcu olamadım ama üniversiteyi bitirdim, mimar oldum.” (Kır vd., 2019,

s. 209) Bu durum problemin çözüm sürecinde öykü kişinin kurmaca dünyanın sınırları içerisinde araç ve kaynakları etkili ve verimli bir şekilde kullanamamasının bir sonucu olabilir.

Ağaçtan Oyma Su Taşı

İbrahim Zeki Burdurlu'nun ilk baskısı 1979'da İş Bankası Kültür Yayınları tarafından yapılan Anılarından Öyküler adlı öykü kitabında yer alan *Ağaçtan Oyma Su Taşı* kısaltılarak Türkçe ders kitabına alınmıştır. Öykü problem çözme becerileri bağlamında incelendiğinde anlatının hemen başında okuyucuların/öğrencilerin kendilerini bir problemin içinde buldukları görülmektedir. “Babam ve annem varlıklı insanlar değillerdi. Bu nedenle kardeşim doğunca beni dedemin yanına yollamışlar.” (Kır vd., 2019, s.46) Anlatının henüz başında kendisini bir problemin içinde bulan okuyucuların/öğrencilerin öykünün içeriğine yönelik merakı artar. Bu merak okuru problemin olası sonuçlarını düşünmeye ve problemin çözümüne yönelik alternatif senaryolar üretmeye zorlar.

Giriş kısmından itibaren öyküye bağlanan okuyucuların/öğrencilerin ilgilerinin canlı tutulabilmesi için öyküde problemin olası sonuçlarının bir olay dizisi içerisinde sezdirilerek sunulması gerekmektedir. Fakat öykü incelendiğinde problem ortaya konulduktan sonra problemin etkilerinin ve bu etkilerin öykü kişisine yansımalarının doğrudan anlatıldığı görülmektedir. “Bu köyde altı yaşıma kadar ninemle, dedemle yaşadım. Dedemin tarlaları, keçileri, birkaç ineği ve tavukları vardı. Ninemle küçük evin arkasındaki bahçeye giderdik sık sık. Ninem fideleri çapalar, ben ağaçların altında oynardım.” (Kır vd., 2019, s. 246) Öykünün başlangıç aşamasında sunulan bir problem, ilerleyen aşamalarda taraflar arasında gerilime neden olarak sonuçta çatışmaya yol açması beklenir. Ancak, bu beklenti tersi bir şekilde gerçekleşirse, okuyucuların/öğrencilerin metne olan ilgisi azalabilir ve okuma sürecinin başında zihinlerinde oluşan sorular yanıtız kalabilir.

Zihinlerinde oluşan sorulara cevap alamayan öğrenciler/okuyucular gelişen olaylar dizisi içerisinde kişiler arasında karşılıklı sevgi, ilgi ve güvenli bağlılığa dayalı bir ilişkinin kurulduğuna şahit olurlar. Bu kez de bu güven ortamı içerisinde bir problem oluşur. Öyküde, dede ile torunu bir gün uzun bir orman yürüyüşüne çıkarlar. Uzun yürüyüşün sonunda bir kaynak suyunun yanına varırlar. “Çamoluk burasıydı demek. Bir ak kayanın altından sular kayınıyordu durmadan. Kayanın önündeki küçük göl pırl pırlıdı.” (Kır vd., 2019, s.247) Dede torunundan kaynaktan süzülen sudan içmesini ister ve bu istek bir problemin oluşmasına sebep olur. Çünkü su çok soğuktur. “Hemen yere uzanıp dudaklarımı suya uzattım. Ama suya dokunmamla çekmem bir oldu. Çok soğuk, diye bağırdım.” (Kır vd., 2019, s. 248)

Olası problemlere karşı hazırlıklı bir şekilde yola çıkan dede yola çıkmadan önce ihtiyaç duyacağı aletleri yanına alır. “İkimiz yola koyulduk. Dedem eski torbasını da almıştı. Bu torbada ağaç oymak için kullandığı ince uçlu bıçakları, küçük keseri, törpüsü vardı.” (Kır vd., 2019, s.247). Dede problemi çözmek için hemen işe koyulur.

Bu süreçte de sahip olduğu ve ihtiyaç duyup temin ettiği araç ve kaynakları etkili ve verimli bir şekilde kullanmaktadır. “Dedemin elleri öyle hızlı çalışıyordu ki... Onun gençken ağaçlardan ibrikler, taslar, çanaklar, kupalar yaptığını ninemden duymuştum.”

Bu öyküde, problemin çözüm süreci okuyucuların/öğrencilerin kolaylıkla takip edebileceği şekilde anlatılmış ve ayrıca diğer öykülerden farklı olarak sürecin öykü kişileri üzerindeki etkileri de aktarılmıştır. “Topladığım çiçeklerle oynuyorken gözlerim kapanıyordu. Başımın altına azık çakısını koyarak uzandım. Dedem elindeki ağacı biçimlendirmeye çalışırken bana ‘Yat, uyu yavru Esen,’ diyordu.” (Kır vd., 2019, s. 248) Çözüm süreci bu şekilde ilerledikten sonra öykünün sonunda problem çözülür ve torun, dedesinin yaptığı çam taşıyla kaynaktan süzülen sudan kana içer. “Tası dedemin elinden aldım. Sapı, tam elime göreydi. Kaynağa koştum, daldırdım ve hemen içtim. Su ağzımdan, boğazımdan kaydı gitti, üşüyor gibi ürperdim. Dedemin boynuna atılarak sağ ol, dedim.” (Kır vd., 2019, s. 248)

Tartışma

Yedinci sınıf Türkçe ders kitabındaki kısa öykülerin öğrencilerin problem çözme becerilerine katkı sunma yeterlilikleri açısından incelendiği bu çalışmada ulaşılan bulgular, araştırma soruları doğrultusunda tartışılıp yorumlanmıştır.

Birinci Araştırma Sorusu

Çalışmada ilk olarak kısa öykünün kurmaca dünyasında bir problemle karşı karşılayan kişilerin sahip oldukları imkânlar ile sahip olmaları gereken imkânları dikkate alarak bir ihtiyaç listesi oluşturup oluşturamadıkları tespit edilmeye çalışılmıştır. Öykü kişilerinin karşılaştıkları problemin çözümüne yönelik bir ihtiyaç listesi oluşturabilmeleri için önce öyküde problemin açık bir şekilde ortaya konulması gerekmektedir. Kısa öyküler bu bağlamda incelendiğinde dört öyküde de problemin tüm açıklığıyla ortaya konulduğu görülmektedir.

Bulgudan yola çıkarak, öykülerdeki problemlerin açık bir şekilde ortaya konulmasının öğrencilerin/okuyucuların problemleri anlamalarını kolaylaştırdığı ve probleme farklı açılardan bakabilme imkânı sunduğu söylenebilir. Bakhtin’e (1981) göre bu imkân, metnin çoksesliliğinin de bir göstergesidir. Çünkü okuyucu/öğrenci probleme hem öykü kişilerinin hem de kendi perspektifinden bakabilir.

Literatür incelendiğinde birçok edebî eserde sunulan problemlerin gerçek hayatta karşılaşılabilecek problemlere benzerlik gösterdiği belirtilmektedir (Miall, 2006). Mesela Emily Bronte'nin "Wuthering Heights" adlı romanında, kişisel arzular ve ailevi sorunların yanı sıra yalnızlık, ayrılık ve ölüm korkusuyla başa çıkma zorluğu gibi evrensel temalar da ele alınmaktadır (Parker, 2012). John Steinbeck'in "Fareler ve İnsanlar" adlı romanında da yalnızlık, yoksulluk ve hayal kırıklığı gibi sorunların yanı sıra insan doğası, dostluk ve hayatta kalma mücadelesi gibi evrensel temalar da ele alınmaktadır (Heiney, 1958). Bu nedenle, edebî eserlerde sunulan problemler,

okuyucuların gerçek hayatta karşılaşılabilecekleri problemler için bir hazırlık olarak da görülebilir. Bu bağlamda, edebi eserlerin okuyuculara, hayatta karşılaşılabilecekleri sorunlar için alternatif çözüm yolları sunma potansiyeli bulunduğu söylenebilir (Sipe, 1998). Bu potansiyel, okuyucuların edebi eserleri okurken problem çözme becerilerinin de gelişmesine katkı sağlar.

Edebi eserlerde sunulan problemleri anlamak ve karakterlerin sorunlarını çözmek için okuyucular, kendilerini karakterlerin yerine koyarak, farklı bakış açıları ve alternatif çözüm yolları bulma becerilerini geliştirirler (Pennebaker & Smyth, 2016) Sonuç olarak, bir edebi eserde problem açık bir şekilde sunulduğunda, okuyucular bu problemin çözümüne yönelik alternatif ihtiyaç listeleri oluşturabilirler. Bu listeler, benzer bir problemle karşılaştıklarında hangi imkânlarla ihtiyaç duyacaklarını düşünmelerine yardımcı olur. Bu düşünme süreci, okuyucuların problem çözme becerilerinin gelişmesine ve edebi esere olan bağlılıklarının artmasına katkı sağlar.

Öykülerde mevcut problemin okurlara/öğrencilere nasıl sunulduğu değerlendirildikten sonra problemin çözümüne yönelik bir ihtiyaç listesi oluşturup oluşturulmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Öyküler bu bağlamda incelendiğinde dört öyküden sadece birinde kişilerin sahip olunan imkânlar dikkate alınarak bir ihtiyaç listesinin oluşturulduğu görülmektedir. Bir öykünün karakterlerinin ihtiyaçlarına odaklanması, öykü kişisine problemle başa çıkma stratejilerini belirlemek için gerekli olan stratejileri değerlendirme fırsatı verir. Bu sayede, öykü kişisi kurmaca dünyanın imkânları doğrultusunda hareket alanı kazanır. Bu fikir, yaratıcı yazarlık ve edebiyat kuramı alanlarında uzun süredir tartışılmaktadır. Örneğin, Truby (2008) bir karakterin ihtiyaç listesinin oluşturulmasının, karaktere problemle başa çıkma stratejilerini belirlemek için gerekli olan hareket alanını sağladığını belirtir. Kress (2005) ise bir karakterin ihtiyaçlarının oluşturulması ve hareket alanının açılmasının, öyküdeki olay örgüsünün daha tutarlı bir şekilde ilerlemesine yardımcı olduğunu vurgular. Ancak, bu fikirlerin aksini iddia edenler de vardır. Örneğin, Le Guin'e (1998) göre bir öykünün karakterlerinin ihtiyaçlarına odaklanmak, öykünün diğer unsurlarını göz ardı etmeye neden olabilir. Benzer şekilde Genette'ye (1988) göre öykü kişilerinin ihtiyaçlarına fazla odaklanmak anlatının amacından sapsmasına ve okuyucunun dikkatinin dağılmasına sebep olabilir.

Sonuç olarak, bir öykünün öğrencilerin problem çözme becerilerinin gelişimine katkı sunabilmesi kişilerin ihtiyaçlarının belirlenmesi ve hareket alanının oluşturulması önemli bir adımdır. Ancak, öyküde diğer unsurların da dikkate alınması ve karakterlerin ihtiyaçlarıyla diğer unsurların arasındaki ilişkinin doğru bir şekilde ele alınması gerekir.

İkinci Araştırma Sorusu

Çalışmada ikinci olarak kısa öykünün kurmaca dünyasında problemle karşı karşıya kalan kişilerin problemin çözümüne yönelik bir çözüm yolu planlayıp planlayamadıkları tespit edilmeye çalışılmıştır. Öyküler bu bağlamda incelendiğinde

dört öyküden üçünde problemin çözümüne yönelik bir yolun planlandığı görülmektedir. Bir öyküde çözüm için bir yol planlaması, sadece okuyucuların/öğrencilerin metne bağlılıklarını artırmakla kalmaz, aynı zamanda öykü kişilerinin karar verme süreçlerine dair ipuçları da sunar. Bu sayede, okuyucular/öğrenciler, öykü kişileriyle duygudaşlık kurarak karakterlerin zorluklarla nasıl başa çıktıklarını daha iyi anlayabilirler.

Öyküde bir çözüm yolunun planlanmasının anlam oluşturma sürecini geliştirebileceği ve metinle aktif etkileşimi teşvik edebileceği fikri, Rosenblatt'ın okuma sürecine yönelik işlemci kuramı (1995) tarafından desteklenmektedir. Bu kurama göre, okuyucular kendi deneyim ve inançlarını okuma sürecine getirir ve metinle etkileşimli bir süreçle anlam oluştururlar. Ayrıca, Kidd ve Castano (2013) edebi kurgu okumanın, diğer insanların zihinsel durumlarını çıkarmaya yönelik yeteneği artırabileceğini ve bunun da empatinin önemli bir bileşeni olduğunu bulmuşlardır.

Bu nedenle, bir öyküde bir çözüm yolunun planlanması sadece öğrencilerin metinle etkileşimini artırmakla kalmaz, aynı zamanda karakterlerin zorluklarla nasıl başa çıktıklarını daha iyi anlamalarını ve onlarla duygudaşlık kurmalarını sağlar. Bu da öğrencilerin bakış açılarını genişletir ve kurmaca dünyayı daha derinlemesine anlamalarını sağlayabilir.

Üçüncü Araştırma Sorusu

Kısa öykülerde problemin çözüm sürecinin okuyucuların veya öğrencilerin kolayca anlayabileceği şekilde anlatılıp anlatılmadığı üçüncü araştırma sorusunun odak noktasıdır. Öyküler bu bağlamda incelendiğinde dört öyküden üçünde çözüm sürecinin okuyucuların/öğrencilerin kolayca okuyup değerlendirebilecekleri şekilde ayrıntılarıyla okura aktarıldığı görülmektedir. Bir öyküde çözüm sürecinin okuyucuların/öğrencilerin kolayca okuyup değerlendirebilecekleri şekilde ayrıntılarıyla anlatılması okur/öğrenci açısından anlatının inandırıcılığını artırır.

Literatür incelendiğinde birçok çalışmada okuyucuların/öğrencilerin bir öyküyü daha inandırıcı bulmaları için problem çözme sürecinin detaylı bir şekilde anlatılmasının önemini vurgulandığı görülmektedir. Özellikle, öykü karakterlerinin karşılaştığı problemleri nasıl çözdükleri ve bu süreçte neler yaşadıkları gibi ayrıntılar, okuyucuların öykü dünyasının bir parçası olmalarını ve öykünün gerçekliğine daha fazla inanmalarını sağlayabilir.

McNamara ve Magliano'nun (2009) yaptığı araştırma, metinlerin yapısı ve içeriği göz önünde bulundurularak, ayrıntılı bir problem çözme sürecinin öğrencilerin anlama becerilerini artırdığını ve öykü karakterleriyle daha güçlü bir bağ kurmalarını sağladığını göstermiştir. Benzer şekilde, Johnson'a (1994) göre, problem çözme süreçlerinin detaylı bir şekilde anlatılmasının öğrencilerin okuma becerilerinin gelişimine katkı sağladığını ve okuyucuların/öğrencilerin empati kurma ve sosyal becerilerinin de gelişimine katkı sunduğunu ortaya koymuştur. Bu çalışmada,

öyküdeki problem çözme sürecinin öğrencilerin kelime dağarcıklarını genişlettiği ve kavramsal anlamalarını geliştirdiği de görülmüştür. Blachowicz ve Ogle'ye (2017) göre öğrencilerin problem çözme sürecini anlamalarının, öykünün genel yapısını anlamalarını ve karakterlerle empati kurmalarını kolaylaştırmaktadır.

Sonuç olarak, öyküdeki problem çözme sürecinin detaylı bir şekilde anlatılması, okuyucuların veya öğrencilerin öykülerin gerçekliğine daha fazla inanmalarını sağlar ve okuma becerileri ile sosyal becerileri geliştirir.

Dördüncü Araştırma Sorusu

Kısa öykülerde taraflar arasında gerilim ve çatışmaya sebep olan problemin çözüme kavuşup kavuşmadığı dördüncü araştırma sorusunun odak noktasıdır. Öyküler bu bağlamda incelendiğinde dört öyküden üçünde problemin çözüme kavuştuğu görülmektedir. Bir öyküde taraflar arasındaki gerilim ve çatışmaya sebep olan problemin çözülmesi, anlatının kalitesi ve okuyucu deneyimi açısından belirleyici bir etkiye sahiptir. Çünkü anlatıda gerilim en üst aşamaya çıktığında öykü kişisi kendisine engel oluşturan problemi çözüme kavuşturur. Bu çözüm, okuyucu ile öykü kişisi arasında daha güçlü bir bağın oluşmasını sağlar. Bu sayede okur, öykü kişinin başarısı veya başarısızlığı ile daha ciddi ilgilenir (Campbell, 2008).

Birçok araştırmada kurmaca bir metinde taraflar arasında yaşanan gerilim ve çatışmanın çözümlenmesinin anlatının kalitesi ve okuyucu deneyimi üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu vurgulanmaktadır (Boyd vd., 2020; Busselle & Bilandzic, 2008; Oatley & Djikic, 2008). Bal ve Veltkamp (2013) tarafından yapılan araştırma, öykülerdeki çatışmaların çözüme kavuşturulmasının, okuyucuların karakterlerle daha güçlü bir bağ kurmalarına ve sonuç olarak metne olan ilgilerinin artmasına neden olduğunu vurgulamaktadır. Başka bir araştırmada Gerrig ve Prentice (1991) öykülerde taraflar arasında gerilim ve çatışmaya sebep olan problem çözüme kavuştuğunda okuyucuların bir katarsis hâli yaşadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca, çözümsüz veya yarım kalan çatışmaların okuyucuda hayal kırıklığı ve memnuniyetsizlik hissi yarattığı da birçok çalışmada belirtilmektedir (Escalas & Stern, 2003; Lesser, 2022). Bununla birlikte, bazı araştırmalarda taraflar arasında gerilim ve çatışmaya sebep olan problemlerin çözümünün okuyucu deneyimi üzerinde belirleyici tek faktör olmadığı karakter gelişimi, diyaloglar, duygusal yoğunluk, üslup, anlatım ve düşündürücülük gibi faktörlerin de okurun metne bağlanmasında önemli bir yere sahip olduğu belirtilmektedir (Hamby & Jones, 2022; Juraboevna vd., 2022; Quesenberry & Coolsen, 2019) Bu nedenle, yazarlar öykülerini yazarken, okuyucunun ilgisini çekecek ve onların duygusal tepkilerini uyandıracak unsurları dikkate alarak öykülerini tasarlamalıdır. Bununla birlikte, yazarlar öykülerinde çatışmanın çözümlenmesi konusunda da dikkatli olmalı ve okuyucuların tatminsizlik hissi yaşamalarına neden olacak çözümsüz veya yarım kalan çatışmalardan kaçınmalıdır. Sonuç olarak, öykü yazmak bir sanattır ve yazarlar, okuyucuları etkilemek ve etkileşimli bir deneyim sağlamak için öykülerinin farklı unsurlarını ustalıkla birleştirmelidirler.

Sonuç

Bu çalışmanın amacı yedinci sınıf Türkçe ders kitabında yer alan öykülerin öğrencilerin problem çözme becerilerini geliştirme yeterliliği açısından incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda yapılan çalışmada şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Yedinci sınıf Türkçe ders kitabındaki kısa öyküler öğrencilerin problem çözme becerilerine sınırlı düzeyde katkı sunma yeterliliğine sahiptir.
- Öykülerin kısaltılarak ders kitabına alınmış olması problem çözüm sürecinde yer alan adımların net olmamasına yol açmıştır.
- Taraflar arasında yaşanan gerilim ve bu gerilimden doğan çatışmanın problem çözme yetkinlik modeline göre adım adım çözüldüğü öyküler, kurgusal açıdan güçlü olduğu için bu tür öykülerin öğrencilerin problem çözme becerilerine katkı sunma potansiyelleri fazladır.
- Okur bağlılığı, öğrencilerin empati becerileri ile problem çözme becerilerinin gelişimine katkı sağlama potansiyeli açısından önemlidir.

Öneriler

Yedinci sınıf Türkçe ders kitabında yer alan öykülerin problem çözme becerileri bağlamında incelendiği bu çalışmada, ulaşılan sonuçlar doğrultusunda araştırmacılar ile kurum ve kurullara yönelik olarak şu öneriler sunulmuştur:

Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- Çalışmada yedinci sınıf Türkçe ders kitabında yer alan öyküler ile sınırlıdır. Benzer çalışmalarda farklı sınıf düzeyindeki Türkçe ders kitabında yer alan öyküler, öğrencilerin problem çözme becerilerini geliştirme yeterliliği açısından incelenebilir.
- Yedinci sınıf Türkçe ders kitabında yer alan öyküler, araştırmanın amacı doğrultusunda Shute vd., (2016) tarafından problem çözme literatürünün kapsamlı bir şekilde incelenmesi sonucu geliştirilen problem çözme yetkinlik modeli dikkate alınarak incelenmiştir. Farklı konu alan uzmanları tarafından geliştirilen yetkinlik modelleri dikkate alınarak benzer çalışmalar yapılabilir.

Kurum ve Kurullara Yönelik Öneriler

- Uzun öyküleri kısaltarak almak yerine, kısa öyküleri üzerlerinde herhangi bir müdahalede bulunmadan Türkçe ders kitaplarına almanın öğrencilerin problem çözme becerilerinin gelişimine daha fazla katkı sunacağı düşünülmektedir.
- Türkçe ders kitaplarında yer alacak kısa öyküler, günümüz insanının karşılaşılabileceği gündelik hayat problemlerini ve bu problemlerin çözümüne yönelik ayrıntıları içeren öyküler arasından seçilmelidir.

- 2019 Türkçe Öğretim Programı incelendiğinde, öğrencilerin problem çözme becerilerinin gelişimine yönelik kazanımların sadece üçüncü ve dördüncü sınıf düzeyindeki programlarda yer aldığı görülmektedir. Özellikle soyut işlemler dönemine geçen yedinci ve sekizinci sınıf düzeyindeki öğrencilerin programlarına problem çözme becerilerinin gelişimine yönelik kazanımlar eklenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Etik Kurul İzni

Bu çalışma, literatür incelemesi ve doküman analizi gibi yöntemlerin kullanıldığı, mevcut eğitim materyallerinin incelenmesine dayalı bir araştırmadır. Dolayısıyla, araştırma insanlar veya hayvanlar üzerinde herhangi bir deneyi içermediğinden, etik kurul onayına ihtiyaç duyulmamaktadır

Çıkar Çatışması

Bu makalede çıkar çatışması teşkil edebilecek herhangi bir durum veya ilişki bulunmadığını beyan ederim.

Kaynakça

- Abrams, M H. (1970). A glossary of literary terms. Rinehart
- Alfayez, M. Q. E., Aladwan, S. Q. A., & Shaheen, H. R. A. (2022). The Effect of a training program based on mathematical problem-solving strategies on critical thinking among seventh-grade students. In *Frontiers in Education* 7(1), 1-9. doi: [10.3389/educ.2022.870524](https://doi.org/10.3389/educ.2022.870524)
- Altheide, D. L., & Schneider, C. J. (1996). Process of qualitative document analysis. *Qualitative media analysis*, 2, 39-74.
- Bakhtin, M. M. (2010). *The dialogic imagination: Four essays*. University of Texas Press.
- Bal, P. M., & Veltkamp, M. (2013). How does fiction reading influence empathy? An experimental investigation on the role of emotional transportation. *PLoS one*, 8(1), e55341. doi: [10.1371/journal.pone.0055341](https://doi.org/10.1371/journal.pone.0055341)
- Blachowicz, C., & Ogle, D. (2017). *Reading comprehension: Strategies for independent learners*. Guilford Publications.
- Boyd, R. L., Blackburn, K. G., & Pennebaker, J. W. (2020). The narrative arc: Revealing core narrative structures through text analysis. *Science advances*, 6(32), eaba2196. doi: [10.1126/sciadv.aba2196](https://doi.org/10.1126/sciadv.aba2196)
- Burdurlu, İ. Z. (1979). *Amlardan öyküler*. İş Bankası Kültür Yayınları
- Burroway, J., Stuckey-French, E., & Stuckey-French, N. (2019). *Writing fiction: A guide to narrative craft*. University of Chicago Press.
- Busselle, R., & Bilandzic, H. (2008). Fictionality and perceived realism in experiencing stories: A model of narrative comprehension and engagement. *Communication theory*, 18(2), 255-280. doi: [10.1111/j.1468-2885.2008.00322.x](https://doi.org/10.1111/j.1468-2885.2008.00322.x)
- Campbell, J. (2008). *The hero with a thousand faces* (17th ed.). New World Library.
- Creswell, J.W. (2013) *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. (4th rd.). SAGE Publications.
- D'Zurilla, T. J., & Nezu, A. M. (2010). Problem-solving therapy. *Handbook of cognitive-behavioral therapies*, 3, 197-225.
- Dayıoğlu, G. (1997). *Yurdumu özledim*. Altın Çocuk Yayınları.

- Dolapçı, E. (2016). *Millî Mücadele’de kadın kahramanlar/Kurtuluş Savaşı’ndan öyküler*. Erdem Çocuk Yayınları
- Duch, B. J., Groh, S. E., & Allen, D. E. (2001). *The power of problem-based learning: a practical "how to" for teaching undergraduate courses in any discipline*. Stylus Publishing, LLC.
- Elias, N. (2008). Power and civilisation. *Journal of Power*, 1(2), 135-142. doi: [10.1080/17540290802309540](https://doi.org/10.1080/17540290802309540)
- El-Mahdy, M. M. A., Qoura, A. A., & El Hadidy, M. (2019). Developing creative writing skills through a short story-based program. *Journal of Research in Curriculum Instruction and Educational Technology*, 4(4), 153-166. doi: [10.21608/jrciet.2019.31962](https://doi.org/10.21608/jrciet.2019.31962)
- Escalas, J. E., & Stern, B. B. (2003). Sympathy and empathy: Emotional responses to advertising dramas. *Journal of Consumer Research*, 29(4), 566-578.
- Flavell, J. H. (1979). Metacognition and cognitive monitoring: A new area of cognitive–developmental inquiry. *American psychologist*, 34(10), 906.
- Frye, N. (1957). The realistic oriole: A study of Wallace Stevens. *The Hudson Review*, 10(3), 353-370.
- Genette, G. (1988). *Narrative discourse revisited*. Cornell University Press.
- Gerrig, R. J., & Prentice, D. A. (1991). The representation of fictional information. *Psychological Science*, 2(5), 336-340.
- Green, M. C., Brock, T. C., & Kaufman, G. F. (2004). Understanding media enjoyment: The role of transportation into narrative worlds. *Communication theory*, 14(4), 311-327.
- Greiff, S., Wüstenberg, S., Csapó, B., Demetriou, A., Hautamäki, J., Graesser, A. C., & Martin, R. (2014). Domain-general problem solving skills and education in the 21st century. *Educational Research Review*, (13), 74-83. doi: [10.1016/j.edurev.2014.10.002](https://doi.org/10.1016/j.edurev.2014.10.002)
- Gündüz, O. (1997). *Meşrutiyet romanında yapı ve tema* (17. baskı). MEB Yayınları.
- Gündüz, O. (2003). *Düş ile gerçek arasında: Oktay Akbal'ın Öykücülüğü*. Akçağ Yayınları.
- Güner, P., & Erbay, H. N. (2021). Metacognitive Skills and Problem-Solving. *International Journal of Research in Education and Science*, 7(3), 715-734. doi: [10.46328/ijres.1594](https://doi.org/10.46328/ijres.1594)
- Hamby, A., & Jones, N. (2022). The effect of affect: An appraisal theory perspective on emotional engagement in narrative persuasion. *Journal of Advertising*, 51(1), 116-131. doi: [10.1080/00913367.2021.1981498](https://doi.org/10.1080/00913367.2021.1981498)
- Heiney, D. (1958). *Recent american literature*. Barron's Educational Series Inc.
- Hülya, G., & Hangül, T. (2015). Ortaokul öğrencilerinin problem çözme stratejileri üzerine bir çalışma. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 5(1), 95-112. doi: [10.14527/pegagog.2015.005](https://doi.org/10.14527/pegagog.2015.005)
- Johnson, D. W. (1994). *Cooperative learning in the classroom*. Association for Supervision and Curriculum Development.
- Juraboevna, T. S., & Abdullazizqizi, A. F. (2022). The Category of Emotiveness in the Story “The Heights of Sleep” By Sam Thompson. *American Journal of Social and Humanitarian Research*, 3(1), 286-288.
- Kır, D., Kırman E., & Yağız S. (2019). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu Türkçe ders kitabı 7*. MEB Yayınları.
- Kidd, D. C., & Castano, E. (2013). Reading literary fiction improves theory of mind. *Science*, 342(6156), 377-380. doi: [10.1126/science.1239918](https://doi.org/10.1126/science.1239918)
- Ko, H., Kang, M. H., & Ko, E. B. (2016). A study on the effect of creative problem solving class on routine creativity and problem solving ability of university students of health care division. *The Journal of Learner-Centered Curriculum and Instruction*, 16(1), 145-167.
- Kress, N. (2005). *Characters, emotion, & viewpoint: Techniques and exercises for creating dynamic characters and effective viewpoints*. Writer's Digest Books.
- Krishna, T. M., & Sandhya, K. (2015). The impact of short stories on teaching of English. *Veda's Journal of English Language and Literature-JOELL*, 2(4), 58-62.

- Kurdi, S. M., & Nizam, L. (2022) The Advantages of Teaching Short Stories in ESL classrooms: A Critical Evaluation. *International Journal of Social Sciences & Educational Studies* 9(3), 93-100. doi: [10.23918/ijsses.v9i3p93](https://doi.org/10.23918/ijsses.v9i3p93)
- Le Guin, U. K. (1998). *Steering the craft: Exercises and discussions on story writing for the lone navigator or the mutinous crew*. The Eighth Mountain Press.
- Lee, B., & Lee, Y. (2020). A study examining the effects of a training program focused on problem-solving skills for young adults. *Thinking Skills and Creativity*, 37: 100692. doi: [10.1016/j.tsc.2020.100692](https://doi.org/10.1016/j.tsc.2020.100692)
- Lesser, R. H. (2022). *Desire in the Iliad: The Force That Moves the Epic and Its Audience*. Oxford University Press. doi: [10.1093/oso/9780192866516.001.0001](https://doi.org/10.1093/oso/9780192866516.001.0001)
- Magliano, J. P., & Zacks, J. M. (2011). The impact of continuity editing in narrative film on event segmentation. *Cognitive science*, 35(8), 1489-1517. doi: [10.1111/j.1551-6709.2011.01202.x](https://doi.org/10.1111/j.1551-6709.2011.01202.x)
- Mahanal, S., Zubaidah, S., Setiawan, D., Maghfiroh, H., & Muhaimin, F. G. (2022). Empowering college students' problem-solving skills through RICOSRE. *Education Sciences*, 12(3), 196. doi: [10.3390/educsci12030196](https://doi.org/10.3390/educsci12030196)
- McNamara, D. S., & Magliano, J. (2009). Toward a comprehensive model of comprehension. *Psychology of learning and motivation*, 51, 297-384.
- Meydan E. (2021). Ortaokul (5, 6, 7, 8) Türkçe ders kitaplarındaki edebi metinlerin değerler eğitimi açısından yeterliliği üzerine bir inceleme. *Uluslararası Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, 4(4), 23-36.
- Miall, D. S. (2006). *Literary reading: Empirical & theoretical studies*. Peter Lang.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2019). *Türkçe öğretim programı (1,2,3,4,5,6,7 ve 8. sınıflar) öğretim programı*. Millî Eğitim Bakanlığı
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2021). *Millî Eğitim Bakanlığı ders kitapları ve eğitim araçları yönetmeliği*. Millî Eğitim Bakanlığı.
- <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2021/10/20211014-1.htm>
- Milne, A. A. (2017). *It's too late now: TheaAutobiography of a writer*. Pan Macmillan.
- Nazara, S. (2019). The effect of using short stories on secondary school students' critical reading. In A. D. P. Pardede (Ed.), *Proceeding EFL theory & Practice: Voice of EED UKI* (1 st ed., pp. 136-135). Jakarta: UKI Press.
- Neuendorf, K. A. (2002). *The content analysis guidebook*. Sage
- Oatley, K., & Djikic, M. (2008). Writing as thinking. *Review of General Psychology*, 12(1), 9-27. doi: [10.1037/1089-2680.12.1.9](https://doi.org/10.1037/1089-2680.12.1.9)
- Pardede, P. (2011). Using short stories to teach language skills. *Journal of English teaching*, 1(1), 14-27. doi: <https://doi.org/10.33541/jet.v1i1.49>
- Paris, S. G., Lipson, M. Y., & Wixson, K. K. (1983). Becoming a strategic reader. *Contemporary educational psychology*, 8(3), 293-316.
- Parker, R. D. (2012). *Critical theory: A reader for literary and cultural studies*. Oxford University Press.
- Parvareshbar, F., & Ghoorchaei, B. (2016). The effect of using short stories on vocabulary learning of Iranian EFL learners. *Theory and Practice in Language Studies*, 6(7), 1476. doi: [10.17507/tpls.0607.20](https://doi.org/10.17507/tpls.0607.20)
- Pennebaker, J. W., & Smyth, J. M. (2016). *Opening up by writing it down: How expressive writing improves health and eases emotional pain*. Guilford Publications.
- Quesenberry, K. A., & Coolsen, M. K. (2019). Drama goes viral: Effects of story development on shares and views of online advertising videos. *Journal of Interactive Marketing*, 48(1), 1-16. doi: [10.1016/j.intmar.2019.05.001](https://doi.org/10.1016/j.intmar.2019.05.001)
- Rodríguez, A. R. R. (2018). Analysing cultural aspects in EFL textbooks: A skill-based analysis. *Journal of English Studies*, (16), 281-300. doi: [10.18172/jes.3478](https://doi.org/10.18172/jes.3478)

- Rosenblatt, L. (1995). *Literature as exploration* (5th ed.) The Modern Language Association of America.
- Schraw, G., & Dennison, R. S. (1994). Assessing metacognitive awareness. *Contemporary educational psychology*, 19(4), 460-475.
- Shute, V. J., Wang, L., Greiff, S., Zhao, W., & Moore, G. (2016). Measuring problem solving skills via stealth assessment in an engaging video game. *Computers in Human Behavior*, 63, 106-117. doi: [10.1016/j.chb.2016.05.047](https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.05.047)
- Sipe, L. R. (1998). How picture books work: A semiotically framed theory of text-picture relationships. *Children's literature in education*, 29(2), 97-108.
- Strenberg, R. J. (1997). Intelligence and lifelong learning: What's new and how can we use it? *American Psychologist*, 52(10), 11-34.
- Şimşek, T., Aydın, N. & Çetin, D. Y. (2021). İmge kavramı/İmgeden düşünceye. *Grafiker Yayınları*.
- Truby, J. (2008). *The anatomy of story: 22 steps to becoming a master storyteller*. Faber & Faber
- Ain, M. N., Sarwat, S., Shahzad, M. W., & Bakar, M. M. A. (2023). Use Of Short Stories To Develop Reading Skills At Secondary Level In Public Schools In Rahim Yar Khan: An Experimental Study. *Journal of Positive School Psychology*, 538-548.
- Van Aken, J. E., & Berends, H. (2018). *Problem solving in organizations*. Cambridge university press.
- Yeşil, R. (2014). Nicel ve nitel araştırma yöntemleri. Kıncal, R. Y. (Ed.), *Bilimsel araştırma yöntemleri* içinde (3. baskı, ss. 51-98). Nobel Yayın Dağıtım
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9. baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Zillmann, D., & Vorderer, P. (2000). *Media entertainment: The psychology of its appeal*. Routledge.

Extended Abstract

With the fourth industrial revolution, today's changing and developing world is facing complex problems that have not been encountered before (Greiff et al., 2014). It is known that for the solution of such problems, individuals must have certain skills. When the literature is examined, it is seen that individuals with these skills can usually identify the problems they are experiencing, develop alternative solutions to the problem they have identified, and prefer and apply one of the solution suggestions (Ko et al., 2016). In this context, short stories stand out with their form and content features that can be applied in the classroom environment (Abrams, 1970; Krishna & Sandhya, 2015; Simsek et al., 2021). In many studies, stories supported by short stories have been used to improve the functions of language (Rodríguez 2018), the development of basic language skills (Ain et al., 2023) critical thinking (Nazara 2019), and creative writing (Al-MaHdhy et al., 2019), It has been shown that it contributes to the development of high-level thinking skills. Upon analyzing the 2019 Turkish Teaching Program, it becomes apparent that its aim is to foster individuals who can generate and employ knowledge effectively in their everyday lives. In addition, the program strives to develop critical thinking, entrepreneurial spirit, determination, communication skills, empathy, problem-solving abilities, and similar traits in individuals to contribute to society. With this objective in mind, it can be concluded that the program is designed to motivate students to utilize their advanced cognitive

skills. Problem solving skills are considered one of the high -level thinking skills (Flavell, 1979; Güner & Erbay, 2021; Paris et al., 1983; Schraw and Dennison, 1994; Strenberg, 1997). In the literature, no study has been found that examines the short stories in Turkish textbooks prepared in line with the objectives of Turkish Teaching Programs in the context of problem-solving skills. Based on the literature gap, this study aims to examine the stories in the seventh-grade Turkish textbook in terms of their potential to enhance students' problem-solving skills. In line with the aim of the study, answers were sought to the following research questions:

- Has a list of needs for solving the problem been created in the story?
- Is a way to solve the problem planned in the story?
- Is the problem-solving process in the stories explained in a way that readers can easily read and evaluate?
- Has the problem been solved in the stories

In the study, four short stories in the textbook were examined by document analysis from qualitative research approaches. Various encodings were made on the data collected at the end of the examination by taking into account the problem-solving competence model developed by Shute (2016) first. After the encodings were made, encodings were also performed by a subject matter expert to ensure the reliability of the dataset, and it was observed that there is a consistency above 90% between the encodings.

As a result of the analysis of the data collected in the study, the following findings were reached respectively:

- In all of the stories, the problems that cause tension and conflict between the parties are clearly revealed.
- In only one of the four stories, a list of needs for solving the problem was created.
- In three of the four stories, a plan was made to solve the problem.
- In three of the four stories, the resolution process is detailed in a way that readers/students can easily read and evaluate
- In three of the four stories, the problem that caused tension and deconfliction between the parties was solved at the end of the narrative.

The purpose of this study is to examine the adequacy of the stories in the seventh-grade Turkish language textbook in terms of improving students' problem-solving skills. In this study conducted for this purpose, the following results have been reached:

- The short stories in the seventh grade Turkish language textbook have the ability to contribute to the students' problem-solving skills at a limited level.
- The fact that the stories were shortened and included in the textbook led to the fact that the steps in the problem-solving process were not clear.
- The tension between the parties and the stories in which the conflict arising from this tension is solved step by step according to the problem-solving competence model are Deconstructively strong, so the potential of such stories to contribute to the problem-solving skills of students is high.
- The commitment to the text is important in terms of its potential to contribute to the development of students' empathy and problem-solving skills.